

Bijlage bij KNA-Leidraden Anorganisch materiaal: LEIDRAAD 5, Aardewerk uit de middeleeuwen en nieuwe tijd (ca. 450 – heden)

Concordantielijsten voor de uitwisseling van codes tussen de SIKB-domeintabel Artefacttype (versie 1.4.1) met betrekking tot aardewerk uit de middeleeuwen en nieuwe tijd en de overeenkomstige codes voor categorie/bakselgroep uit het Classificatiesysteem voor Aardewerk en Glas (het Deventer Systeem, DS).

Concordantielijst Codetabel Artefacttype – DS categorie/bakselgroep

Algemene code	Toelichting op algemene code	DS-code(s)	Omschrijving DS-categorie/bakselgroep(en)
ANDENNE	Andenne	wm	Maaslands wit aardewerk
ASA	Angelsaksisch handgevormd aardewerk	hg	handgemaakt aardewerk
BADORF	Badorf aardewerk	ba	badorfaardewerk
BOLPOT	Bolpot	ba, my, wb	badorf, mayen of walberbergaardewerk
BRUNGW	Brunssum-Schinveld geelwit aardewerk	pi	pingsdorfaardewerk
ELMPT	Elmpt	bg	blauwgrijs aardewerk
ENGELS	Engels (creamware/blackware/pearlware)	ik, ir, iw, iz	industrieel kleur, rood, wit of zwart aardewerk
FAYENCE	Fayence	f, d, e, fr, i, mx, po, sp, in	faience uit de Nederlanden, tinglazuuraardewerk uit Duitsland/Engeland/Frankrijk/Italië/Mexico/Portugal/Spanje, Iznik en aanverwante Turkse baksels
GRS	Grijsbakkend gedraaid aardewerk	kg, g, du	Karolingisch grijsbakkend aardewerk, grijsbakkend aardewerk of duisburg aardewerk
GRSH	Grijsbakkend handgevormd aardewerk	bg, jy, kp	blauwgrijs aardewerk, jydepotaardewerk of kogelpotaardewerk
GW	Geelwitbakkend gedraaid	pi	pingsdorfaardewerk
GWH	Geelwitbakkend handgevormd	pi	pingsdorfaardewerk
HAFFNER	Hafner witbakkend geglazuurd aardewerk	ha bi, mb, fb, iw,	hafneraardewerk
HALFFBR	Halffabrikaat	kab	biscuit algemeen of biscuit voor majolica, faience, industrieel wit of kunstaardewerk
HESSENS	Hessens-Schortens aardewerk	hg	handgemaakt aardewerk
HUNESCHN	Huneschans aw	ba, pi	badorfaardewerk of pingsdorfaardewerk
INDUSWIT	(beschilderd/bestempeld)	iw	industrieel wit aardewerk
JYTTEPOT	industrieel wit (Maastricht/Regout)	jy	jydepotaardewerk
KAN.TATING	Jytpot/jydepot/juttepot	gw	gladwandig aardewerk
KGP	Kan; Tatinger kan/Friese kan: Dorestad	kp	kogelpotaardewerk

KPGGW	Kogelpot: geelwit baksel/Zuidlimburgs	pi	pingsdorfaardewerk
KNIKBKR	Knikwandbeker	gw	gladwandig aardewerk
KNIKPOT	Knikwandpot	gw	gladwandig aardewerk
LIMWIT	Limburgs witbakkend geglazuurd	wm	Maaslands wit aardewerk
LOIRE	Loire aardewerk	wf	witbakkend aardewerk uit Frankrijk
MAJOLICA	Majolica: lood- en tingeglazuurd	am, m, d, e, fr, i, mx, po, sp, in	archaische majolica, majolica uit de Nederlanden, tinglazuuraardewerk uit Duitsland/Engeland/Frankrijk/Italië/Mexico/Portugal/Spanje, Iznik en aanverwante Turkse baksels
MEDITROO	Mediterraan roodbakkend	ms, ri, ib, rf	mediterraans slibaardewerk, roodbakkend aardewerk uit Italië/ Iberisch Schiereiland/ Frankrijk
MEDITWIT	Mediterraan witbakkend	ib, wf	witbakkend aardewerk uit Frankrijk/ Iberisch Schiereiland
NFR	Noordfrans geelwitbakkend	wf	witbakkend aardewerk uit Frankrijk
PAFFRATH	Paffrath	bg	blauwgrijs aardewerk
PINGSDRF	Pingsdorf	pi	pingsdorfaardewerk
PIJP	Pijp/pijpekop/pijpesteel	py	pijpaarde
PORSELEI	Porselein	ep, p	Europees porselein, Aziatisch porselein
PSTG	Proto-steengoed	s5, s4	proto-steengoed, bijna-steengoed
ROOD	roodbakkend geglazuurd aardewerk	r, ra, rf, ri, rm, dw, ib, te	roodbakkend aardewerk, uit Azië, Frankrijk, Italië, Maasland, Duitsland-west aardewerk, roodbakkend aardewerk uit het Iberisch Schiereiland, terracotta
ROOD.SLIBVERS	roodbak. geglaz. aw.; slibversierd roodbak. geglaz. aw.;	r, ms	roodbakkend aardewerk of mediterraans slibaardewerk
ROOD.WERRA	Werra/Wanfried/Enkhuizer/Hessisch	wa	werra-aardewerk
ROODVERF	Roodgeverfd aw. (rotgestrichene Ware)	gw	gladwandig aardewerk
SAINTONG	Saintonge witbakkend geglazuurd	wf	witbakkend aardewerk uit Frankrijk
STG	Steengoed	s1, s6, s7	steengoed 1, 6, 7
STGL	Steengoed geglazuurd	s2, s3, s6, s7, s8	steengoed 2, 3, 6, 7, 8
TUITPOT	Tuitpot/tuitkan	gw	gladwandig aardewerk (conform ABR)
UBBERGS	Ubbergse waar	rw	ruwwandig aardewerk
WESER	Weser witbakkend geglazuurd aardewerk	we	weseraardewerk
WIT	Witbakkend geglazuurd aardewerk	wi, wd, ew, wf, db, ib	witbakkend aardewerk, uit Duitsland/Engeland/Frankrijk, dieburgaardewerk, witbakkend aardewerk uit het Iberisch Schiereiland
WOLBWAND	Wölbwand-/tonvormig aardewerk	rw	ruwwandig aardewerk

Concordantielijst DS categorie/bakselgroep – Codetabel Artefacttype

DS-code	Omschrijving DS-categorie/bakselgroep	Artefacttype – algemene code	Nadere toelichting DS-categorie/bakselgroep
am	archaïsche majolica	MAJOLICA	Majolica uit Spanje, Italië, Frankrijk en Nederland, gedecoreerd in kopergroen en mangaanpaars op een witte (tinglazuur) ondergrond.
ba	badorfaardewerk	BADORF of HUNESCHN (of indien bekend BOLPOT)	Verwers & Van Es 1980: w1/2, w10.
bg	blauwgrijs aardewerk	ELMPT of PAFFRATH of PINGSDRF	Bakselsoorten binnen het blauwgrijs: Paffrath, Elmpt, reducerend gebakken vormen uit Pingsdorf (en Zuid-Limburg), aanverwante (Duitse) baksels.
bi	biscuit voor majolica of faience	HALFFBR	Halfproducten van majolica of faience (onbekend) die alleen de biscuitbrand ondergingen. Modellen krijgen geen specifieke typenummers.
d	tinglazuuraardewerk uit Duitsland	MAJOLICA of FAYENCE	Majolica en faience vervaardigd in Duitsland.
db	dieburgaardewerk	WIT	Hard gebakken, geel aardewerk, uit Dieburg. Vaak maar niet altijd (deels of geheel) bedekt met ijzerengobe. Vormen soms verwant aan die van hafneraardewerk.
du	duisburg aardewerk	GRS	Reducerend gebakken (10e-eeuws) aardewerk uit Duisburg, vaak herkenbaar aan een radstempelversiering.
dw	Duitsland-west aardewerk	ROOD	Loodglazuuraardewerk uit Ochtrup, meestal met een ringeloor versierd.
e	Engels tinglazuuraardewerk	MAJOLICA of FAYENCE	Majolica en faience vervaardigd in Engeland.
ep	Europees porselein	PORSELEI	Europees porselein wordt vanaf de late 18e eeuw gemaakt in Duitsland (Meissen) en al spoedig daarna op tal van plaatsen in Europa. Het behoort tot de industriële baksels.
ew	Engels witbakkend aardewerk	WIT	Witbakkend Engels loodglazuuraardewerk (vaak hoogversierd).
f	faience uit de Nederlanden	FAYENCE	Tinglazuuraardewerk uit de Nederlanden, dat op pennen in kokers is gebakken en geheel bedekt is met tinglazuur.
fb	faiencebiscuit	HALFFBR	Halfproduct van faience dat alleen de biscuitbrand ondergingen. Het volgt de typologische indeling (vorm en vormomschrijving) van faience.
fr	Frans tinglazuuraardewerk	MAJOLICA of FAYENCE	Majolica en faience vervaardigd in Frankrijk.
g	grijsbakkend aardewerk	GRS	Lokaal of regionaal in Nederland vervaardigd reducerend gebakken aardewerk.

gw	gladwandig aardewerk	KNIKBKR of KNIKPOT of TUITPOT of KAN.TATING of ROODVERF	Reducerend en oxiderend (merovingisch en vroeg-karolingisch), knikwand, Tatinger of roodgeverfd aardewerk (rotgestrichene Ware).
ha	hafneraardewerk	HAFNER	Witbakkend aardewerk uit Langerwehe, Aken, Keulen en Frechen dat vaak de vormgeving volgt van gelijktijdige steengoedbakkers. Daarnaast komen ook grappen, kommen en (kook)potten voor.
hg	handgemaakt aardewerk	AWH (of indien bekend ASA of HESSENS)	Vroegmiddeleeuws handgemaakt, géén kogelpot: Hessens-Schortens, Angelsaksisch.
i	tinglazuuraardewerk uit Italië	MAJOLICA of FAYENCE	Majolica en faience vervaardigd in Italië.
ib	rood- of witbakkend aardewerk uit het Iberisch Schiereiland	ROOD of WIT	Geglazuurd en ongeglazuurd aardewerk uit Spanje en Portugal, vaak verpakkingaardewerk (amforen en olijfoliekruikjes), maar ook sierwaren als Estramoz aardewerk.
ik	industrieel kleur	ENGELS	Industrieel aardewerk, gekleurd op breuk (bijv. geel = 'geelsteen').
in	Iznik en aanverwante Turkse baksels	MAJOLICA of FAYENCE	Iznik-keramiek is afkomstig uit de stad Iznik in Turkije, maar ook op andere plaatsen in Turkije is verwante keramiek gemaakt. Het is geen tinglazuuraardewerk, maar een 'fritware', een composietmateriaal van kwartszand gemengd met kleine hoeveelheden fijn gemalen glas en klei.
ir	industrieel rood	ENGELS	Industrieel aardewerk, rood op breuk.
iw	industrieel wit	INDUSWIT (of indien bekend ENGELS)	Industrieel aardewerk, wit op breuk.
iwb	industrieel wit biscuit	HALFFBR	Halfproduct van industrieel witbakkend aardewerk dat alleen de biscuitbrand onderging. Het volgt de typologische indeling (vorm en vormomschrijving) van industrieel witbakkend aardewerk.
iz	industrieel zwart	ENGELS	Industrieel aardewerk, bruinzwart tot zwart op breuk. Door Nederlandse pottenbakkers vervaardigde imitaties met een rode breuk behoren tot het roodbakkende aardewerk.
jy	jydepotaardewerk	JYTTEPOT	Handgemaakt, vaak gepolijst, en reducerend gebakken aardewerk uit Jutland (Denemarken).
ka	kunstaardewerk	AWG of AWH	Aardewerk met (oorspronkelijk) een koude beschildering en 'plateel' met een 'gebakken' beschildering of een spuitglazuur.
kab	kunstaardewerk, biscuit	HALFFBR	Biscuit van 'plateel' met een 'gebakken' beschildering of een spuitglazuur.
kg	Karolingisch grijsbakkend aardewerk	GRS	Verwers & Van Es 1980: w11, w13, w14.

kp	kogelpotaardewerk	KGP	Handgemaakt aardewerk met een vaak kogelrond lichaam uit de Nederlanden. Naast kogelpotten komen ook bakpannen, kannen en potten voor. Aanvankelijk op huishoudelijk niveau vervaardigd, later het product van gespecialiseerde aanbachtslieden.
m	majolica uit de Nederlanden	MAJOLICA	Tinglazuuraardewerk uit de Nederlanden, dat op proenen is gestapeld in de oven en zonder kokers is gebakken. De bovenzijde is bedekt met tinglazuur en de onderzijde met loodglazuur.
mb	majolicabiscuit	HALFFBR	Halfproduct van majolica dat alleen de biscuitbrand onderging. Het volgt de typologische indeling (vorm en vormomschrijving) van majolica.
ms	mediterraans slibaardewerk	ROOD.SLIBVERS	Aardewerk met een slibversiering (vaak gemarmerd, maar ook sgraffito komt voor) vervaardigd in het Middellandse Zeegebied (o.a Pisa, maar ook in Zuid-Frankrijk).
mx	tinglazuuraardewerk uit Mexico	MAJOLICA of FAYENCE	Majolica en faience vervaardigd in Mexico.
my	mayenaardewerk	AWG (of indien bekend BOLPOT)	Verwers & Van Es 1980: w6, w9, w12.
p	Aziatisch porselein	PORSELEI	Porselein uit China en Japan. Hieronder vallen zowel de fijne producten uit Jingdezhen als de grovere soorten uit Zuid-China (bijvoorbeeld Swatow-waar uit Zhangzhou).
pi	pingsdorfaardewerk	PINGSDRF (of indien bekend BRUNGW, HUNESCHN of GW of GWH)	Hard gebakken, geel tot grijsbruin aardewerk, vaak maar niet altijd voorzien van een rode beschildering (ijzerengobe). Hoewel de naam Pingsdorf verwijst naar een productiecentrum in het Duitse Rijnland, zijn verwante producten ook gemaakt in Zuid-Limburg.
po	tinglazuuraardewerk uit Portugal	MAJOLICA of FAYEN	Majolica en faience vervaardigd in Portugal.
py	pijpaarde	KKP (=materiaaltype) of indien bekend PIJP	Hoewel pijpaaarde een grondstof is die zijn naam en bekendheid dankt aan de productie van vroegmoderne tabakspijpen, werd deze grondstof in de late Middeleeuwen ook al gebruikt voor de productie van m.n. religieuze beeldjes, beelden en reliëfs.
r	roodbakkend aardewerk	ROOD	Lokaal of regionaal in Nederland vervaardigd oxiderend gebakken aardewerk met een rode scherf, meestal voorzien van loodglazuur. Ook versierde groepen als hoogversierd, sgraffito, Noord-Hollandse slibwaar en Nederrijns worden tot het roodbakkend gerekend. Dit geldt ook voor baksteenaardewerk.
ra	roodbakkend aardewerk uit Azië	ROOD	Rodbakkend aardewerk van Zuidoost-Aziatische oorsprong (veelal martavanen o.a. uit Thailand).
rf	roodbakkend aardewerk uit Frankrijk	ROOD	Rodbakkend aardewerk van Franse origine, meestal verpakkingaardewerk (o.a. uit het Zuid-Franse productiecentrum Biot).
ri	roodbakkend aardewerk uit Italië	ROOD	Rodbakkend aardewerk van Italiaanse origine, meestal verpakkingaardewerk (o.a. olijfoliepotten uit Montelupo).

rm	roodbakkend Maaslands aardewerk	ROOD	Het vroegste roodbakkende aardewerk uit de Belgische Maasvallei betreft, vaak hardgebakken, producten uit de Andennetraditie met een roodbruine scherf. Jonger aardewerk uit de 14e tot halverwege de 16e eeuw betreft lokale productie op tal van plaatsen langs de Maas van o.a. grappen met kenmerkend loodglazuur, waaraan ijzer- of mangaanoxide is toegevoegd.
rw	ruwwandig aardewerk	WOLBWAND of UBBERGS	Reducierend en oxiderend gebakken ruwwandig aardewerk (Merovingisch tot vroeg-Karolingisch).
s1	steengoed 1	STG	Steengoed zonder glazuur en/of engobe. Meestal afkomstig uit Siegburg.
s2	steengoed 2	STGL	Steengoed met glazuur en/of engobe.
s3	steengoed 3	STGL	Industrieel steengoed, vaak afkomstig uit Engeland (saltglazed stoneware, brownglazed stoneware, scratch blue).
s4	steengoed 4	PSTG	Bijna-steengoed is eigenlijk proto-steengoed zonder engobe. De verschraling is nog (deels) zichtbaar in het baksel, maar de ijzerengobe is reeds achterwege gelaten. De ontwikkeling is dus s5 --> s4 --> s1, en s5 --> s2. Bijna-steengoed met een engobe of glazuur bestaat niet (= s5 of s2).
s5	steengoed 5	PSTG	Proto-steengoed is de bakselgroep die omstreeks 1200 het pingsdorfaardewerk opvolgt. Zodra de beschildering bij Pingsdorf plaats maakt voor een engobe is er sprake van s5. Proto-steengoed gaat op zijn beurt weer over in s4 en s2.
s6	steengoed 6	STG of STGL	Frans steengoed (o.a. uit Beauvais en Martincamp).
s7	steengoed 7	STG of STGL	Aziatisch steengoed (o.a. martavanen).
s8	steengoed 8	STGL	Steengoed met secundair aangebracht loodglazuur (vaak 14e- en vroeg 15e-eeuws Siegburg, maar ook latere voorbeelden uit Raeren en het Westerwald komen voor).
sp	tinglazuuraardewerk uit Spanje	MAJOLICA of FAYENCE	Majolica en faience vervaardigd in Spanje (o.a. goudlustermajolica).
te	terracotta	ROOD	Terracotta is vanaf de late middeleeuwen gebruikt als grondstof voor de productie van m.n. religieuze beeldjes, beelden en reliëfs. Soms betreft het pure roodbakkende klei, vaak is het een mengsel van roodbakkende klei en pijpaaarde, beide vaak afgedekt met een witte grondering voor een beschildering.
w	witbakkend aardewerk	WIT	Lokaal of regionaal in Nederland vervaardigd oxiderend gebakken aardewerk met een witte scherf, meestal voorzien van loodglazuur met (groen) of zonder koperoxide (geel). Door toevoeging van ijzer- of mangaanoxide kan ook een paarsbruine tot zwarte kleur ontstaan.

wa	werra-aardewerk	ROOD.WERRA	Roodbakkend loodglazuuraardewerk met een ringeloorversiering uit het Werragebied. Gelijksoortige producten zijn ook gemaakt in Enkhuizen en Utrecht.
wb	walberbergaardewerk	AWG (of indien bekend BOLPOT)	Verwers & Van Es 1980: w3, w4, w8.
wd	witbakkend aardewerk uit Duitsland	WIT	Hieronder valt al het witbakkende loodglazuuraardewerk uit Duitsland dat niet tot het hafner- of het Weseraardewerk wordt gerekend.
we	weseraardewerk	WESER	Rood en witbakkend loodglazuuraardewerk met een ringeloorversiering uit het Wesergebied.
wf	witbakkend aardewerk uit Frankrijk	WIT (of indien bekend NFR of SAINTONG)	Witbakkend loodglazuuraardewerk uit Frankrijk (o.a. uit Beauvais en de Saintonge).
wm	witbakkend Maaslands aardewerk	ANDENNE	Witbakkend loodglazuuraardewerk uit de Belgische Maasvallei (vroeger bekend als Andenne). Hieronder vallen alle fijne witte Maaslandse baksels met een relatief dunne scherf.